

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІ СЕМІНАРИ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА МІЯКОВСЬКОГО Й АНАТОЛЯ КОСТЕНКА

11 вересня 2018 р. відділ шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України провів Шевченкознавчий семінар до 130-річчя від дня народження літературознавця і архівіста Володимира Міяковського. На семінарі було виголошено чотири наукові доповіді. *Н. Орлова*, завідувачка Літературно-меморіального Будинку-музею Тараса Шевченка, говорила про В. Міяковського як першого директора Будинку-музею поета і митця. Особливу увагу вона звернула на роботу у стінах зазначеної інституції у другій половині 1920-х років меморіального кабінету Шевченка, що його очолював В. Міяковський і з яким співпрацювали М. Новицький, В. Кричевський, Ф. Ернст та ін. Н. Орлова зазначила, що саме цей літературознавець розробив першу музейну експозицію, присвячену Шевченкові. На її основі будувалися всі подальші, зокрема, і в Київському музеї Тараса Шевченка.

П. Михед, завідувач сектору слов'янських літератур відділу світової літератури, поділився своїм відкриттям у доповіді "Про долю Шевченкового автографа вірша "Якось-то йдучи уночі...". Дослідивши на автографі напис невідомою рукою про те, що його було подаровано Лазаревським, науковець з'ясував: нотатка належить Івану Затиркевичу, який брав активну участь у зустрічі труни із тілом Шевченка в Орлі. Саме за допомогу у цій справі М. Лазаревський подарував І. Затиркевичу зазначений рукопис. *А. Калінчук*, старший науковий співробітник відділу шевченкознавства, виголосила доповідь на тему "Шевченко в рецепції В. Щепотьєва (1880–1937)". Вона спинилася як на біографії цього репресованого і нині майже забутого дослідника літератури, так і на його шевченкознавчому доробку, особливо наголосивши на фольклористичних зацікавленнях В. Щепотьєва.

Завідувач відділу шевченкознавства *О. Боронь* у повідомленні "Про гербовий папір Шевченкової відпускної" зосередився на різних згадках про суму, яку було заплачено П. Енгельгардтові, уважаючи за найвірогіднішу інформацію самого Шевченка, й пояснив, чому документ було оформлено на гербовому папері для угод вартістю до 1000 рублів, хоча свобода поета коштувала 2500 рублів асигнаціями.

11 вересня 2018 р. відразу після семінару, присвяченого В. Міяковському, пройшла презентація книжки *Г. Карпінчук* "Михайло Новицький – шевченкознавець", що побачила світ у видавництві "Наукова думка" 2018 р. Виступили співробітники Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, зокрема науковий керівник кандидатської дисертації авторки *С. Гальченко*, *О. Федорук*, *П. Михед*, *О. Боронь* і редакторка видавництва "Наукова думка" *С. Шарабанова*. Промовці наголосили на ретельності архівних досліджень *Г. Карпінчук*, які уможливили окреслити належне місце М. Новицького в шевченкознавстві ХХ ст. й українській гуманітаристиці загалом.

25 вересня 2018 р. у рамках шевченкознавчого семінару до 110-річчя від дня народження літературознавця Анатоля Костенка прозвучало три доповіді. *С. Гальченко* поділився з присутніми власними спогадами про А. Костенка, наголосивши на його складній біографії – учений відбув заслання і поселення фактично до смерті Сталіна, після чого був реабілітований. Спогадник підкреслив значення не тільки літературознавчих праць Костенка про Шевченка, Леся Українку й Малишка, а і його спогадів про Колиму. *Г. Карпінчук* ознайомила присутніх з наслідками власного опрацювання шевченкіани в особовому фонді А. Костенка. Вона розповіла про записи літературознавця з його подорожі шляхами Каратауської експедиції, зокрема прокоментувала цілий ряд світлин, виконаних дослідником, порівнявши їх із малюнками Шевченка. Ці матеріали, на думку, *Г. Карпінчук*, можуть стати основою для інтерактивної карти про Каратауську експедицію. У доповіді "Казашка Катя" чи "Молитва за померлими"? (знову про назву Шевченкової сепії)" *О. Боронь* повернувся до дискусії щодо назви одного з найвідоміших творів Шевченка. Приводом стала розбіжність у назві твору між академічним Повним зібранням творів Шевченка у 12 томах і "Шевченківською енциклопедією". Залучаючи додаткові аргументи, дослідник продовжує наполягати на слушності запропонованої В. Яцюком назви "Молитва за померлими" і відкидає як цілком неприйнятну "Казашка Катя", адже дівчина, що слугувала моделлю для художника, не була казашкою за національністю, а належала до уральських козачок-старообрядниць.

Отримано 25 вересня 2018р.

*Р. Х.
м. Київ*